

Project: Zonnebeke Frezenberg Aquafin	
Projectcode Agentschap Onroerend Erfgoed	2021K342
Projectcode Ruben Willaert nv	ZOFR-21
Periode terreinwerk: Week 50 - 13/12/2021 en 17/12/2021	
Naam rapporteerder: Simon Verdegem	
Locatie werkzaamheden: Bellewaerdestraat 8980 Zonnebeke Percelen (openbaar domein)	

1	Datum: 13/12/2021	8u-16u30
Aanwezige personen en organisaties	Ruben Willaert nv	
	Simon Verdegem	Archeoloog/veldwerkleider
	Raph De Brant	Archeoloog
	Yelmer Debouck	Archeoloog/GPS
	BAAC Vlaanderen bvba	
	Kirsten Note	Archeoloog
	AMMO bvba	
	Jan Bellemans	CTE-deskundige
Bijkomende aanwezigen	Diego Vandeputte (Kraanman Desot)	
Omstandigheden	's morgens: bewolkt 's middags: bewolkt	
Archeologische werkzaamheden	• Verder afgraven naar archeologisch vlak tot net voor huisnummer 8. • Afwerken sporen tegenover pompstation. • Onderzoek sporen tussen huisnummer 15 en GATE 3.	
Vaststellingen, interpretaties & keuzes	• Wegtracé: • Staalname hout in eerste loopgraaf of shelter • Vrijleggen hout aangrenzende loopgraaf: typisch Duitse opbouw met vlechtwerk en plankenvloer. • Ter hoogte van huisnummer 11: zone met WO1-materiaal. Hier werd loopgraaf verwacht op basis van de kaarten en luchtfoto's maar een lengtecoupe wees uit dat de zone reeds was vergraven bij de aanleg van oversteek kabels. • Ter hoogte van GATE 3: mogelijke afvalkuil met veel metaal, ernaast nog een brede zone (loopgraaf of bomkrater).	

	Tussen GATE 3 en huisnummer 8 nog een zone met WO1-materiaal en veel handgranaten. Mogelijke Britse stelling.				
Aangetroffen munitie	Type en model	Aantal	Nat.	Diepte	Opmerking
	18 Ponder	1	UK	0,6	No 100 ontsteker. Niet verschoten. Beschadigd door vernietiging of inslag.
	4,7 inch	1	UK	0,9	No 44 ontsteker
	Mills handgran aat No 23	17	UK	0,3-0,6	In spoor 32.
	Mills handgran aat No 23	5	UK	0,3	Samen met 5 geweergr naten Datums op schroefdop pen: 1916.
	Geweergr anaat No 24 MK1	5	UK	0,3	Samen met 5 handgranat en. 8 ballistische patronen.
	No 85 ontsteker	1	UK	0,5	
	No 44 ontsteker	1	UK	0,5	
	Doppel Zunder 92 Nf	1	GE	0,5	
	KZ 11 spits	1	GE	0,5	
	Geweerpa tronen 7,92 mm	<10	GE		Aantal in spoor 32

2	Datum: 14/12/2021	8u-16u30				
Aanwezige personen en organisaties	Ruben Willaert nv					
	Simon Verdegem			Archeoloog/veldwerkleider		
	Raph De Brant			Archeoloog		
	Yelmer Debouck			Archeoloog/GPS		
	BAAC Vlaanderen bvba					
	Kirsten Note			Archeoloog		
	AMMO bvba					
	Jan Bellemans			CTE-deskundige		
Bijkomende aanwezigen	Diego Vandeputte (Kraanman Desot)					
Omstandigheden	's morgens: bewolkt 's middags: bewolkt					
Archeologische werkzaamheden	• Verder afgraven naar archeologisch vlak tot einde zone (ongeveer 10-10u30). Erna is de kraan begonnen met het dichten van de vrijgegeven zones.• Onderzoek sporen in zone tussen GATE 3 en einde. Manueel couperen en vrijleggen structuren.					
Vaststellingen, interpretaties & keuzes	• Wegtracé: • Couperen afvalkuil. Verscheidenheid aan materiaal (wapens, uitrusting, munitie, glas, ...)• Onderzoek sporen aan uiteinde zone: ○ Loopgraaf volgestort met cementtonnen en verharde zandzakken. Grote hoeveelheid Duitse Kügelgranaten in de vulling.○ Mogelijke loopgraaf met vierkante afboording.• Onderzoek sporen ter hoogte van GATE 3: bomkrater of loopgraaf. Te couperen om uit te maken. Mogelijk 2 fasen.• Onderzoek sporen tussen GATE 3 en huisnummer 8: loopgraaf die even door verlengde van de straat slingert.					
Aangetroffen munitie	Type en model	Aantal	Nat.	Diepte	Opmerking	
	7,7 cm Lang model	1	GE	0,8	Spoor 28	
	LKZ 16 ontsteker					

	Kogelhandgranaat 1913	21	GE	0,4-0,7	Spoor 35
	Transport doppen in plaats van ontstekers				
	Steelhandgranaat	1	GE	0,8	Spoor 37
	Te ver vergaan voor goede identificatie model				
	Wrijving-trek ontsteker model 1913	1	GE	0,8	Spoor 37
	Wrijving-trek ontsteker model 1913	2	GE	0,5	Spoor 35
	Rood gekleurd. Wijst op 5 sec. vertraging in plaats van 7.				
	No. 100 Ontsteker	1	UK	0,5	Spoor 36

3	Datum: 15/12/2021	8u-16u30				
Aanwezige personen en organisaties	Ruben Willaert nv					
	Simon Verdegem			Archeoloog/veldwerkleider		
	Raph De Brant			Archeoloog		
	Yelmer Debouck			Archeoloog/GPS		
	BAAC Vlaanderen bvba					
	Kirsten Note			Archeoloog		
	AMMO bvba					
	Jan Bellemans			CTE-deskundige		
Bijkomende aanwezigen	Diego Vandeputte (Kraanman Desot)					
Omstandigheden	's morgens: bewolkt 's middags: bewolkt					
Archeologische werkzaamheden	● Onderzoek sporen tussen GATE 3 en uiteinde zone					
Vaststellingen, interpretaties & keuzes	● Wegtracé: • Loopgraven ter hoogte van GATE 3: meest oostelijke spoor blijkt een bomkrater te zijn. Deze oversnijdt een tunnel die door de impact is ingestort. De bewaring van het hout is zeer slecht.• Zone met cement vrijgelegd voor foto. Volgende fase nog dieper gaan.• Zone naast vierkanten blijkt een Britse loopgraaf met typische duckboard en A-frames.					
Aangetroffen munitie	Type en model	Aantal	Nat.	Diepte	Opmerking	
	7,7 cm Lang model	1	GE	0,8	Spoor 28	
	LKZ 16 ontsteker					
	Kogelhandgranaat 1913	21	GE	0,4-0,7	Spoor 35	
	Transport doppen in plaats van ontstekers					
	Steelhandgranaat	1	GE	0,8	Spoor 37	
	Te ver vergaan					

	voor goede identificatie model				
	Wrijving-trek ontsteker model 1913	1	GE	0,8	Spoor 37
	Wrijving-trek ontsteker model 1913	2	GE	0,5	Spoor 35
	Rood gekleurd. Wijst op 5 sec. vertraging in plaats van 7.				
	No. 100 Ontsteker	1	UK	0,5	Spoor 36

4	Datum: 16/12/2021	8u-16u30
Aanwezige personen en organisaties	Ruben Willaert nv	
	Simon Verdegem	Archeoloog/veldwerkleider
	Yelmer Debouck	Archeoloog/GPS
	Branco Lannoy	Archeoloog
	BAAC Vlaanderen bvba	
	Ron Backx	Archeoloog
	AMMO bvba	
	Jan Bellemans	CTE-deskundige
Bijkomende aanwezigen	Diego Vandeputte (Kraanman Desot)	
Omstandigheden	's morgens: bewolkt 's middags: bewolkt	
Archeologische werkzaamheden	• Onderzoek sporen tussen GATE 3 en uiteinde zone • Afwerken zone pompstation	
Vaststellingen, interpretaties & keuzes	• Wegtracé:	

	• Zone met cement vrijgelegd voor foto. Volgende fase nog dieper gaan. Lijkt breed spoor, te breed voor loopgraaf, mogelijk stockage. • Verder werken aan de Britse loopgraaf die beschoeid blijkt met XPM. • Pompstation: • Onder de bomkrater werd een goed bewaard houten niveau aangetroffen. Daaronder een nog werkende drainage die continu water aanvoerde. • Bij het volgen van de planken werd een aftakking vastgesteld die na opkuis een oude traverse bleek te zijn. • In het profiel werd een armbeen aangetroffen. Na verder controle werden nog skeletresten vastgesteld. Omdat uitbreiden niet mogelijk was, werd in de wand handmatig gegraven om het lichaam te bergen.				
Aangetroffen munitie	Type en model	Aantal	Nat.	Diepte	Opmerking
	Kogel-hand-granaat 1913	11	GE	0,8	Spoor 35 Transport-doppen in plaats van ontstekers.
	Wrijving-trek ontsteker model 1913	2	GE	0,8	Spoor 35 Rood gekleurd. Wijst op 5 sec. vertraging in plaats van 7.
	Dop van HZ.14 ?	1	GE	0,7	Spoor 35 Gebruikt op 9 cm, 10 cm en 12 cm HE en Tox.
	EKZ.17	1	GE	1	Spoor 32 Gebruikt op 10 cm HE en Tox

	EKZ.17	1	GE	1	Spoor 32 Gebruikt op 10 cm HE en Tox
	Geweer- patronen 7,92 mm	<10	GE		
	Geweer- patronen KKM 303.	<10	UK		

5	Datum: 17/12/2021	8u-16u30				
Aanwezige personen en organisaties		Ruben Willaert nv				
		Raph De Brant		Archeoloog		
		Yelmer Debouck		Archeoloog/GPS		
		Branco Lannoy		Archeoloog		
		AMMO bvba				
		Jan Bellemans		CTE-deskundige		
Bijkomende aanwezigen		Diego Vandeputte (Kraanman Desot)				
Omstandigheden		's morgens: bewolkt 's middags: bewolkt				
Archeologische werkzaamheden		• Onderzoek sporen tussen GATE 3 en uiteinde zone• Afwerken zone pompstation				
Vaststellingen, interpretaties & keuzes		• Wegtracé: • Na verwijderen van het beton kon de vloer van de stockage ruimte vrijgelegd en geregistreerd worden.• De Britse loopgraaf werd met de kraan gecoupeerd.• De zone ten westen van de stockageruimte bleek een loopgraaf die afgedekt was met meerdere bomkraters. Meerdere coupes brachten een duidelijker beeld van het verloop.• Pompstation: • De traverse werd met de kraan gecoupeerd en afgewerkt.				
Aangetroffen munitie		Type en model	Aantal	Nat.	Diepte	Opmerking
		18 ponder	1	UK	1	Spoor 35

					Achter kist met granaten. Schrapnel, vermoedelijk leeg
	Kogel-hand-granaat 1913	23	GE	1	Spoor 35 Allen samen in een houten kist. Transport-doppen in plaats van ontstekers.
	Wrijving-trek ontsteker model 1913	1	GE	1	Spoor 35 In houten kist met granaten. Rood gekleurd. Wijst op 5 sec. vertraging in plaats van 7.